

Blekinge museums stenhuggeriundersökning 1967
Ingemar Atterman och Jonas Frykman

Uppteckning rörande Tjurkö före stenhuggartiden.

Meddelare: f.d. stenhuggaren Gunnar Pettersson, Målen, Tjurkö.
Född 1896.

Upptecknare: Jonas Frykman.

19/6-67

Området här omkring min stuga kallades för "Småland". Min fars morfar kallades för "smälänninge" trots att han var född på Tjurkö. Han var bonde och ägde marken här vid Målen, det var han som sålde till Wolff. Farfar sålde mark på 49 år till Fernström.

Innan stenhuggarna kom hit så levde folket på jordbruk och de hade också lite fiske vid sidan om. Min morfar t.ex. hade 8 kor och två hästar. Han bodde nere vid Södra gårda. Min ~~me~~ fars morfar hade får.

Man odlade potatis, råg, havre och korn. Vete började man inte odla förrän på 1920-talet.

Det som fiskades var mest sill. Den tog de långt ute till havs dit de gick i sina öppna vrakekor. Det var tre man i varje båt.

Förr i tiden sköt man mycket sjöfågel. Ejder, pj uk, svärta, lom, skrak, - ja man sköt allt man kunde.

Jägarna låg vid Kuttaskär, där drog fåglarna igenom vid nordostlig vind och högt vattenstånd.

De fåglar man inte behövde själv, såldes i stan.
(åderna kallades för "äsker".)

Över- Vid Måsarna, Södra gårda var det förr i tiden tät skog.
tro Farmor berättade flera gånger för oss att skogssnuvan fanns där.

Några ungar nere vid Södra gårda hade en dag hittat vättasilver. På natten gick de och lade sig i ladan, bara modern och det minsta barnet var i stuga. Under natten så kom vättarna in i stugan och började leta efter sitt silver, överallt letade de, ja de vände till och med på barnet. Hela tiden sade de "nysilver, nysilver, nysilver." Då sa frun: "Har det tagits något för er så ska det lämnas tillbaks i morgon". då försvann vättarna.

En gång var min morfar ute och "vråk". Då såg de en kubbe som drev i sjöm. De tänkte ta med den hem till ved, men när de vände på den så fick de se att det satt ett huvud på den. Straxt efter så slog åskan ner i kubben och förstörde den.

En gammal fiskare som hette Mårten hade sett havsjungfrun. Hon kom upp ur vattnet och hade ett litet barn på armen. Mårten tog då av sig halsduken och kastade till henne och sade: "Arejs med dej." Det är nog hundra år sen det hände.

En skuta förliste ute vid Flakaskär och det kom plundrare ut till henne och tog allt guld och silver som hon var lastad med. På båten fanns det en fin fru. Henne tog de med sig ut på holmarna där de höll till. En av plundrarna sa: "Den gåsen en tar huvet av den kacklar inte." och så högg de huvet av henne.
Det är en sån där sägen som de gamle har berättat.

De flesta såna där har nog åskan slagit ihjäl nu.